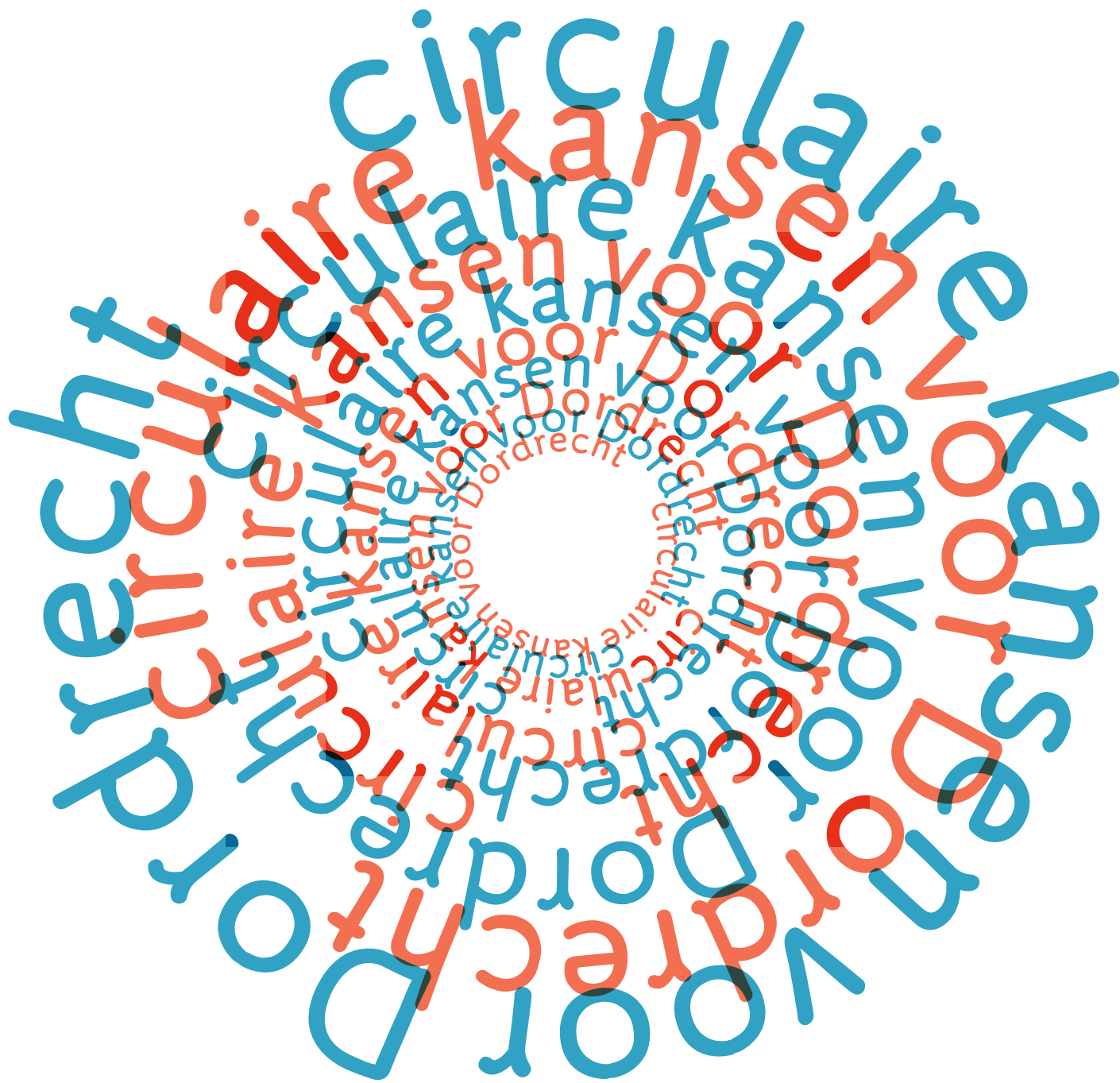

cirkelab*

bezoekadres:

Nieuwstraat 12-24 | DORDRECHT

postadres:

Noordendijk 89-23 | 3311 RM DORDRECHT

T 06 2844 6512

E info@cirkellab.nl

www.cirkellab.nl

KvK: 63483211

**creative
commons**

Dit document is opgesteld door Cirkellab onder een Creative Commons licentie. Het is toegestaan het document of delen er van te kopiëren of te verspreiden, maar niet om op het document gebaseerde afgeleide documenten te verspreiden. Tevens is het niet toegestaan dit document of delen er van op enige wijze te gebruiken voor commerciële doeleinden.

Actie Nascheiding

Afvalscheiding is een belangrijk onderdeel van de circulaire economie om hoogwaardig hergebruik te realiseren. Hiervoor is al best veel aandacht voor wat betreft huishoudelijk afval, maar minder nog voor bedrijfsafval. Eén van de dilemma's binnen een individueel bedrijf is het grote aantal containers dat geplaatst moet worden, om de diverse afvalstromen keurig aan de bron van elkaar gescheiden te houden. Daar komt dan nog bij dat, om de loopafstanden niet al te groot te maken, dit totale arsenaal aan containers op diverse plekken in het bedrijf voorhanden moet zijn. Om dit te kunnen tackelen gaat Netwerk een pilot doen op het gebied van nascheiding van bedrijfsafval. Hiervoor wordt het afval niet in vele stromen voorgescheiden bij het bedrijf maar achteraf gescheiden door middel van een sorteerinstallatie. Door verbeterde technologie is er op dit vlak steeds meer mogelijk en levert een aanzienlijk gemak op voor de bedrijven. Hiervoor is wel een beperkte scheiding vooraf noodzakelijk; namelijk die van 'nat' (zoals etensresten) en 'droog' (zoals papier en plastic).

Aangezien dit anders is dan men in het bedrijf (of thuis) gewend is, is communicatie en enthousiasmering een relevant onderdeel hierbij. Netwerk roept 10 Dordtse bedrijven op mee te doen met deze actie om zo bij te dragen aan meer schonere reststromen en mede daardoor aan minder restafval dat de verbrandingsoven in gaat. Als de pilot succesvol is, kan onderzocht worden of opschaling mogelijk is om de impact verder te vergroten. De eerste bedrijven hebben zich inmiddels enthousiast aangemeld!

Koffiepellets als Bodemverbeteraar

Pelican Rouge coffee roasters en Klompe Grondbeheer uit de Hoekse Waard hebben de handen ineen geslagen om de bodem van landbouwgrond op natuurlijke wijze te verbeteren. De laatste decennia gaat het in de landbouw met name om opschaling en efficiency. Hierdoor is de bodem in disbalans geraakt en zijn er steeds meer kunstmatige ingrepen nodig om de grond blijvend te kunnen gebruiken. Het gehalte organische stof in de bodem speelt hierin een centrale rol. Ideaal is 3 tot 4 procent, nu is dat soms nog geen 0,5 procent. Geïnspireerd door de 'Blauwe Economie' van Gunter Pauli is Klompe Grondbeheer op zoek gegaan naar een alternatieve reststroom van organische stof. Zij zijn toen uitgekomen op de toepassing van reststromen 'koffie'. Vooral de koffiepellets (dit zijn de samengeperste vliesjes van de koffieboon die vrijkomen bij het branden van de koffieboon) lijken grote potentie te hebben om als bodemverbeteraar gebruikt te worden. Een 100% organische oplossing, en effectiever dan bijvoorbeeld compost of drijfmest.

De samenwerking met Pelican Rouge was vervolgens een logische stap als voornamelijk koffieparker uit de regio. Een pilot wordt gestart in de Hoekse Waard. Een uitdaging hierin ligt nog bij de logistiek. Dit temeer omdat verreweg de meeste koffiedroes vrijkomt in kantoren en in de huishoudens, en voor de toepassing in de akkerbouwsector er grote hoeveelheden nodig zijn. Verder staat huidige wetgeving in de weg. Omdat de reststromen van koffie veelal bestempeld zijn als afval mag dit niet zo maar gebruikt worden voor de toepassingen op akkerbouwgronden. De gemeente Dordrecht, Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid en Provincie Zuid-Holland zijn interessante (samenwerkings)partners hierin om tot realisatie te komen.

Albert Schweitzer ziekenhuis

Pharmafilter

Afvallogistiek en de verwerking van zowel specifiek ziekenhuisafval als andere afvalstromen, zijn belangrijke aandachts-, arbeids- en kostenposten in de zorg. Eén van de meest opvallende innovaties op dit gebied is de omkering van de afvallogistiek met behulp van Pharmafilter. Het Reinier de Graaf Gasthuis in Delft had in 2010 de primeur met het Pharmafilter systeem: in plaats van uitgebreide scheiding van alle verschillende gebruikte materialen en transport door het ziekenhuis met risico's op kruisbesmetting, wordt ingezet op zoveel mogelijk wegwerpproducten van biologisch afbreekbare materialen – zoals een bedpo gemaakt van aardappelzetmeel – die via één shredder en het rioolnetwerk op eigen terrein worden afgevangen door een innovatief filter. Naast besparing op de kosten van verwerking wordt ook veel tijd bespaard op de afvalscheiding in het zorgproces en hiermee verplegend personeel ontlast, én de patiëntveiligheid verhoogd.

Ook heeft het positieve effecten op het oppervlaktewater en wordt energie teruggewonnen. Bij het Albert Schweitzer ziekenhuis in Dordrecht wordt de invoering van deze werkwijze inmiddels grondig onderzocht. Het systeem past dan ook erg goed bij 'het centraal stellen van de patiënt', wat bij dit ziekenhuis hoog in het vaandel staat. De gemeente Dordrecht, Evides, Waterschap en Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid zijn interessante (samenwerkings)partners hierin om tot realisatie te komen. Verder wordt bekeken of met het Pharmafilter systeem mogelijk een koppeling gemaakt kan worden met andere zorgpartners op het Gezondheidspark.

Sociaal 'Circulair' Denken

Het sociaal, 'circulair' denken van KWS Infra (onderdeel van VolkerWessels en waarvan Julianahaven in Dordrecht een zusterbedrijf is) houdt in dat zoveel mogelijk werk- en geldstromen binnen de eigen omgeving gehouden wordt.

Het investeringsbedrijf investeert in projecten. Deze projecten worden vervolgens door eigen ontwikkelingsbedrijven uitgewerkt en door eigen bedrijven gerealiseerd. Hierdoor blijven de bedrijven werk en personeel behouden, blijven geldstromen binnen het concern en wordt eventueel verlies van de een gecompenseerd met de winst van de ander.

Dat resulteert in nieuwe opdrachten, een positieve uitstraling naar opdrachtgevers en medewerkers, nieuwe projecten en de cirkel begint dan weer opnieuw...

Ook gemeenten zouden van deze werkwijze gebruik kunnen maken door bij hun inkoop en uitbesteding niet alleen naar de financiële winst van een lage prijs te kijken, maar ook te kijken of er sociale winst te behalen valt op minder werkloosheid binnen de gemeente of regio, inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, een prettige leefomgeving, meer lokale bestedingen en een betere uitstraling en aantrekkingskracht naar buiten. Waardoor mensen en bedrijven graag in die gemeenten willen komen wonen en werken, en bedrijven zich er willen vestigen. Hierdoor zullen de inkomsten voor de gemeente weer stijgen waardoor het verschil met een 'lage prijs' teniet wordt gedaan en op verschillende fronten meerwaarde wordt behaald.

100-100-100

100-100-100, de uitdaging voor huishoudens om 100 dagen afvalvrij te leven. Gaat het lukken om 100 huishoudens, 100 dagen, 100% zonder afval te laten leven? In dit experiment laten inwoners zien dat het mogelijk is om veel minder afval te produceren. Dit gaan zij doen door goed afval te scheiden en na te denken bij de aankoop van producten.

100-100-100 is het online platform waar deelnemers wekelijks een opdracht doen die hen helpt om afvalvrij te leven en beter te scheiden. Het restafval dat zij nog wel overhouden vullen zij in op de afvalmeter op de website. Na 100 dagen zal hopelijk blijken dat de deelnemers ver onder de 9 kg van het landelijke gemiddelde uitkomen wat betreft restafval.

Uit eerdere resultaten blijkt dat deelnemers soms tot bijna 90% minder kg restafval per persoon produceren vergeleken met landelijke cijfers. Om de deelnemers zoveel mogelijk te stimuleren is er dagelijks contact via een app, een beloningssysteem en een gekoppelde webshop met producten die in het teken staan van afvalscheiding en hergebruik.

29 gemeenten doen mee aan deze uitdaging, waaronder Dordrecht, Papendrecht, Alblasserdam en Zwijndrecht. In februari is HVC gestart met de werving van huishoudens in de gemeente Dordrecht, 1 april gaan de 100 dagen van start met 100 gezinnen. In Dordrecht zijn er nog plekken vrij.

PlasticRoad

KWS Infra heeft, met een van haar vestigingen in Zwijndrecht, onlangs vanuit de 'Cradle to Cradle' gedachte, concepten ontwikkeld om van kunststof-restafval bouwmaterialen te maken voor de aanleg van wegen waaronder de PlasticRoad. Gerecycled plastic en kunststof worden verwerkt tot prefab wegdelen, die in z'n geheel worden aangebracht. Door de prefab productie kan niet alleen de kwaliteit (stroefheid, waterafvoer, etc.) beter gegarandeerd worden, wegen kunnen ook veel sneller aangelegd worden. Daarnaast is de weg veel duurzamer en vrijwel onderhoudsvrij. Door de PlasticRoad-constructie blijven er ruimten in de 'holle' wegen waar bijvoorbeeld kabels en leidingen in gelegd kunnen worden of die als waterberging kunnen fungeren. De publiciteit rond de PlasticRoad heeft wereldwijd veel interesse gewekt, waardoor de ontwikkeling in een stroomversnelling is geraakt. Alle partijen die voor de ontwikkeling nodig zijn, hebben elkaar inmiddels gevonden en de planning tot realisatie is uitgewerkt. Voor medio 2017 wordt een eerste pilotlocatie gezocht. Het zou erg mooi zijn als die wereldprimeur naar Dordrecht gehaald kan worden!

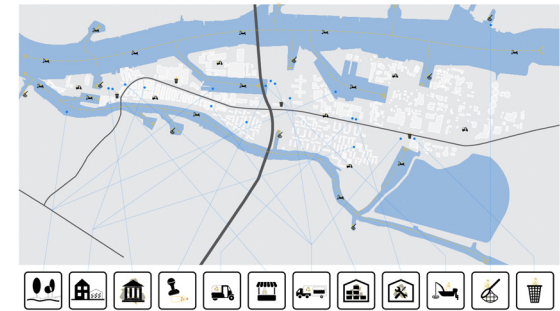
EGM architecten, Stichting Aeccretio en Cirkellab

re-ST@RT

Circulaire economie kan niet alleen op bedrijfsniveau, maar ook in bredere zin van betekenis zijn, zoals op de schaal van een wijk of een bedrijventerrein. De samenwerkingspartners EGM architecten, Stichting Aeccretio en Cirkellab zijn er dan ook van overtuigd dat circulaire economie als kapstok kan dienen om wijk De Staart in Dordrecht economisch en sociaal versterken. Stichting Aeccretio doet dat door jongeren die om welke reden dan ook zijn uitgevallen met de hulp van hun sociale en economische omgeving naar werk te leiden. In de community genaamd WijSchool zijn bewoners, professionals, stakeholders en bedrijven daarmee bezig. Dat in samenwerking met EGM architecten en Cirkellab als vanzelfsprekende partners. Immers, EGM is in Dordrecht en daarbuiten betrokken bij uiteenlopende maatschappelijke en sociale vraagstukken vanuit hun expertise rond gebiedsontwikkeling en stedenbouwkundige visies en plannen, en Cirkellab jaagt circulaire, regionale economie aan in de Drechtsteden. Met deze drie-eenheid ontstaat een brede, integrale en diepgaande aanpak van de sociale en economische vraagstukken waar de Staart zich voor gesteld ziet.

De Staart heeft, in de ogen van de drie partners, een kansrijke voedingsbodem voor circulaire economie gezien de al aanwezige bedrijven op het vlak van afvalverwerking, recycling en maakindustrie in directe nabijheid van arbeidskrachten uit die wijk. Via een wastelab, een moderne schillenboer, een recycled park en een kringloopkas gaan de partners aan de slag met materiaal-, rest- en afvalstromen. Zo kunnen van plastic afval van bedrijven en huishoudens en van zwerfafval uit de buurt nieuwe producten gemaakt worden zoals bijvoorbeeld bouwelementen voor de openbare ruimte. Hiermee kan nieuwe bedrijvigheid gecreëerd worden. Dit kan vervolgens stapsgewijs groeien naar een circulaire hotspot, een voorbeeldwijk waarin kringlopen zoveel mogelijk lokaal gesloten worden. Hierin worden 50 jongeren naar werk geleid binnen 3-5 jaar. Doel daarbij is een mooie, toekomstbestendige, leefbare wijk waar zowel bedrijven als bewoners floreren!

Een van de concrete ideeën is, zoals genoemd, een recycled park. Rcyclcd Park is een initiatief van WHIM architecture en de Recycled Island Foundation in samenwerking met onder andere de gemeente Rotterdam, Rijkswaterstaat, Wageningen Universiteit, TU Delft en HEBO maritiemservice. Plastic afval vormt een structureel probleem in open wateren. Het opvangen plastic wordt gerecycled om een nieuwe waarde aan de rivier toe te kennen. Van het plastic worden bouwstenen gemaakt voor een nieuwe groenvoorziening; een drijvend park. Ook zal het een ecologische functie krijgen in een rivier. De bouwstenen worden zo ontworpen, dat niet alleen aan de bovenkant maar ook aan de onderkant nieuw leven kan ontstaan. In september 2016 wordt in de Rotterdamse Rijnhaven het eerste drijvende park als prototype van 150 m² opgeleverd. Vervolgens zijn de initiatiefnemers op zoek naar andere (pilot)locaties. Dan is de link met re-ST@RT snel gemaakt!

Pelican Rouge, Better Future Factory en Cirkellab

Snijafval

Pelican Rouge, Better Future Factory (een innovatief ontwerp- en ingenieursbureau uit Rotterdam en internationaal koploper op het gebied van herverwerking van kunststoffen) en Cirkellab hebben de handen in een geslagen om een nuttige toepassing te vinden voor snijafval van koffie-verpakkingsmateriaal. Jaarlijks gaat het om een volume van 60.000 ton bestaande uit verschillende laminaten dat op dit moment de verbrandingsoven in gaat. Om zowel CO₂ uitstoot en kosten van afvalverwerking te verminderen, kijken de samenwerkingspartijen naar mogelijkheden om het snijafval te verwerken tot service-producten in het portfolio voor haar klanten. Een eerste testfase is afgerond met positieve resultaten om de losse stukjes snijafval om te smelten naar één plaat. Technisch zijn de partijen ervan overtuigd dat het materiaal voldoende 'low-tech' mogelijkheden biedt om er een bruikbaar design-product van te maken en daarvoor een kleinschalige productielijn op te zetten. In een vervolgfase, wordt er gewerkt aan een haalbare businesscase.

E-waste

De wereldwijde berg e-waste (elektronisch afval) bedraagt 41,8 miljoen ton per jaar. Niet meer dan een zesde daarvan wordt gerecycled. Coolrec in Dordrecht, een dochteronderneming van Van Gansewinkel, is recycler van onder andere afgedankte elektrische en elektronische apparaten. Zij verwerken rond de 2.400 koelkasten per dag, waarvan 98% van alle materialen uit de koelkasten nuttig in te zetten zijn als nieuwe grondstof. Van bijvoorbeeld het ijzer en kunststof worden weer nieuwe producten gemaakt. Daarvoor werken zij grotendeels met mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt vanuit Antes en Drechtwerk.

Het bedrijf is op korte termijn van plan haar circulaire bedrijfsactiviteiten uit te breiden in Dordrecht en extra werkgelegenheid te creëren. Enerzijds door de huidige locatie van Geldrop naar Dordrecht te verplaatsen, en naast koelkasten, ook ander elektronisch apparatuur te recyclen. Samen met aanwezige recycling-bedrijven en arbeidskrachten, ziet Coolrec Dordrecht dan ook als logische vestigingsstad. Circulaire economie kan hét visitekaartje voor de stad zijn om nieuwe bedrijvigheid te realiseren. Anderzijds door nog meer in te zetten op 'materials harvesting, parts harvesting, repair en refurbishment'. Zij zien het inzetten op steeds hoogwaardiger hergebruik dan ook als nieuwe businesskansen voor hun bedrijf. Want naast een aantal schadelijke stoffen, bevat het elektronisch apparaat ook veel waardevolle grondstoffen zoals goud. Een concreet voorbeeld hierin is een project met het Rotterdamse Refil (onderdeel van Better Future Factory, een innovatief ontwerp- en ingenieursbureau). Zij maakt hoge kwaliteit 3d printer filament van kunststof afvalstromen. Een van de nieuwste productlijnen in ontwikkeling is een filament gemaakt van de binnenkant van oude koelkasten in samenwerking met de recycle-experts van Coolrec.

Daarnaast is Coolrec in samenwerking met Maltha (glasrecycling Van Gansewinkel) in staat om de huidige generatie zonnepanelen te verwerken, waarbij de frames en de elektronica verder verwerkt worden bij Coolrec en de glaspanelen bij Maltha. Ondertussen onderzoeken zij de mogelijkheden in een door de EU gefinancierd project naar de mogelijkheden om de zogenaamde 'rare earth metals' terug te kunnen winnen. Momenteel worden de zonnepanelen in Coolrec Dordrecht nog grotendeels handmatig verwerkt i.s.m. een sociale werkplaats. Uiteindelijk, zal er een combinatie ontstaan tussen social return en mechanische verwerking.

Baggerfabriek®

De timing qua beschikbaarheid van ruwe grondstof als baggerspecie (naar schatting komt jaarlijks 36 miljard kuub bagger wereldwijd vrij) enerzijds en behoefte aan bouwelementen van bijvoorbeeld waterkeringen anderzijds is een uitdaging. Dit gaat tevens gepaard met de nodige kosten en inzet van kwetsbare grondstoffen. Dit meenemende, heeft NETICS, een innovatief ingenieursbureau uit Alblasterdam, het concept Baggerfabriek® ontwikkeld, een fysieke plek waar bagger in gaat en er een product uitkomt van datzelfde materiaal. Zo kan er van baggerslib – vaak gezien als een afvalstof – weer nieuwe bouwelementen gemaakt worden, zoals dijken, beschoeiingen voor kades of bakstenen voor huizen. Een enorme kans voor de bescherming en inrichting van deltasteden! Deze Baggerfabriek® zal naast de productie van bouwelementen, ook dienst doen als kenniscentrum of showcase om het circulaire concept van ‘van bagger naar grondstof’ kracht bij te zetten. Naar verwachting kan de Baggerfabriek mede werkgelegenheid opleveren en dienen als hét visitekaartje voor de regio Drechtsteden als bakermat van het baggeren.

Een van de regionale samenwerkingen hierin is die met EGM architecten. NETICS heeft de steen / het bouwelement van baggerspecie ontwikkeld en gepatenteerd. Daarbij is ook de toepassingen in woningen vastgelegd. EGM heeft er als architect een ontwerp mee gemaakt van een gevel voor een woning. De stenen worden met zo'n hoge druk geperst dat het materiaal versteent. De sterkte is vergelijkbaar met die van kalkzandsteen. Als basis wordt baggerspecie gebruikt die eerst wordt gezeefd. Aan de specie wordt volgens recept van NETICS op maat wat additieven toegevoegd en vervolgens wordt de steen geperst. Deze methode van NETICS brengt met zich mee dat er ter plaatse kan worden gebaggerd, gefilterd en verwerkt. De idee- en testfase zijn afgerond. De partijen staan nu op het punt het concept naar de markt te brengen en zoeken daarvoor samenwerking met projectontwikkelaars en makelaars.

HUIS van SLIB – Gevelsteen van geperst baggerslib

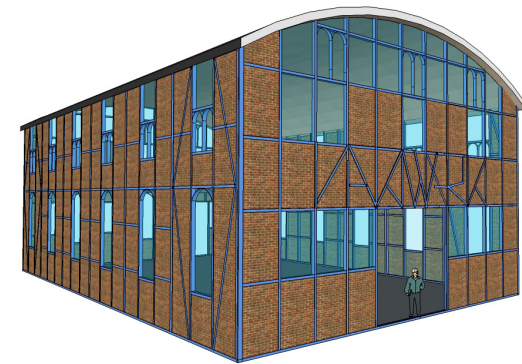
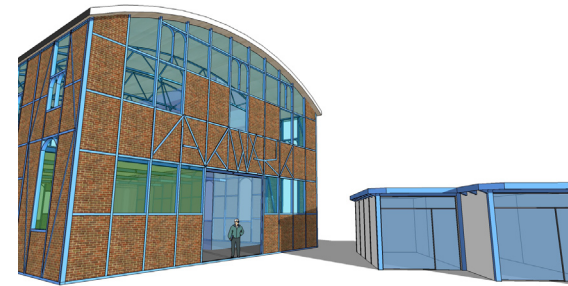
Robin van der Werff (ontwerper), Rogier Kraaijeveld (architect) en Cirkellab

Vakwerk

Aan de rand van de binnenstad van Dordrecht staat een oude ijs- en melkfabriek, genaamd Vakwerk. Een industriële en historische loods opgetrokken in een vakwerkconstructie, gebouwd rond 1900. Robin van der Werff, Rogier Kraaijeveld en Cirkellab willen van Vakwerk een plek maken waar circulair denken en doen samenkomt. Denk-, maak- en netwerk vanuit bedrijven, startups, gemeenten en onderwijs vinden elkaar om te komen tot nieuwe, innovatieve, kwalitatieve toepassingen en bedrijvigheid. Het concept Vakwerk dient als plek waar circulaire economie in de praktijk wordt gebracht, als etalage en ontmoetingsplek om kennis & inspiratie rond dit thema uit te wisselen.

Het gebouw zelf wordt beschouwd als een water- en winddichte huid die de activiteiten binnen beschermt tegen de elementen. Werkplaats, kantoren en ontmoetingsruimte worden opgebouwd in losse, modulaire units. Het karakter van de hal blijft zo behouden, en de schoonheid van de vakwerkgevels en dakconstructie zal in het interieur sfeerbepalend zijn. De huid moet in goede staat gebracht worden, conservering en reparatie van het staalskelet is hierbij aandachtspunt.

Bij concrete activiteiten in Vakwerk, denken de samenwerkingspartners bijvoorbeeld aan een tweehandsbouwmarkt, studio's voor makers, ontwerpers en startups en een wastelab waar geëxperimenteerd kan worden met productontwikkeling. Bijvoorbeeld van fruitafval kunnen leerproducten zoals tassen en krukken gemaakt worden. Dergelijke activiteiten passen erg goed bij een pand als Vakwerk, een pand van historische en architectonische waarde. Gezien de huidige plannen daar voor hotel en parkeergarage is dat waarschijnlijk niet meer mogelijk, maar hopelijk anders elders in Dordrecht nieuwe kansen! Ambassadeurs en medestanders zijn welkom. Ook komen de drie partijen graag in contact met leveranciers van innovatieve, duurzame bouwoplossingen, zodat in gezamenlijkheid een visitekaartje rond circulaire economie voor Dordrecht kan worden gerealiseerd.

Boer Groep

Saxcell

Boer Groep sorteert 450.000 kg. textiel per dag, biedt werk aan ca. 500 productiemedewerkers en sorteert ca. 400 verschillende stromen. Voor 50-60% van de kleding wordt producthergebruik gerealiseerd, de uitdaging ligt met name bij de overige kleding die in aanmerking komt voor materiaalhergebruik. Hiervoor is het bedrijf gestart met de 'tak' Boer Group Recycling Solutions. Zij geven hierbij ondersteuning aan innovatieve textielrecycling-projecten, dit kan gaan om kennis, netwerk, materiaal of financieel. Een van de concrete projecten is een samenwerking met Hogeschool Saxion.

Onderzoekers van deze hogeschool in Enschede zijn erin geslaagd een garen te ontwikkelen dat voor 100% is gewonnen uit katoenafval. De vinding, SaXcell genaamd, kan het antwoord zijn op een gigantisch probleem: de jaarlijkse afvalberg van 25 miljoen ton katoenen kleding. Bovendien is er door de recycling minder gif, water en kunstmest nodig voor de katoenteelt. SaXcell kan een wereldwijde doorbraak betekenen voor het recyclen van kleding. Tot nu toe was geen goedwerkende techniek beschikbaar om oude katoen kleding te recyclen tot een hoogwaardige grondstof. De eerste stof van afvalkatoen is opgeleverd. Nu is er vervolgonderzoek nodig, om bijvoorbeeld de stevigheid van het materiaal te testen. Naast Boer Groep, zitten er meerdere textielsorteerders in de regio Drechtsteden. Mocht SaXcell in de nabije toekomst economisch concurrerend zijn met de productie van virgin vezels, dan zou dat de economische bedrijvigheid in de regio Drechtsteden mogelijk ten goede komen indien de textielstromen die in aanmerking komen voor het SaXcell proces meer waard worden dan ze nu zijn.

Daarnaast heeft Boer Groep voor een aantal stromen nog geen hoogwaardige oplossing voor hergebruik, zoals voor gevoerde rokken en colberts. Voor dergelijke stromen is een eerste samenwerking ontstaan tussen Dordtse ontwerper Marleen Oud en Boer Groep, waarbij laatstgenoemde oude, kapotte paraplu's levert aan Marleen Oud die er vervolgens design tassen van maakt om gebruik van plastic wegwerptassen tegen te gaan onder de naam 'plutas'. Naast de paraplu's kan ook voor andere stromen nader bekeken worden of er lokale Dordtse bedrijvigheid mee gecreëerd kan worden in samenwerking met bijvoorbeeld aanwezige creatieve industrie en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Hergebruik Zorghulpmiddelen

Het doel van Stichting Duurzame Zorg - een jong initiatief in de wijk Wielwijk in Dordrecht - is een netwerk te ontwikkelen met een team van sociaal betrokken mensen op het gebied van o.a. het hergebruik van (zorg) hulpmiddelen en deze te kunnen aanbieden tegen kostprijzen voor zowel koop als huur. Te vaak hebben zij geconstateerd dat hulpmiddelen werkloos in de schuur staan, in opslagruimten van zorginstellingen staan opgeslagen of zelfs vernietigd worden.

Ook worden er steeds minder zorghulpmiddelen vergoed, wat toegankelijke zorg voor mensen met een laag inkomen bemoeilijkt. Stichting Duurzame Zorg wil dat, op een maatschappelijk verantwoorde manier, de toegang tot het aanschaffen van een hulpmiddel, voor ieder die dit nodig heeft, duurzaam gewaarborgd blijft, om daarmee de zorgkosten in Nederland te beheersen en betaalbaar te houden.

Cirkelstad Drechtsteden

Cirkellab heeft goede contacten met de Cirkelstad initiatieven in Rotterdam, Amsterdam en andere startende gemeenten. De visie van 'stad zonder afval en zonder uitval' wordt in eerste instantie geprojecteerd op de bouw, waarbij afval uit sloop en renovatie wordt gebruikt als grondstof voor nieuwe bouwprojecten, met inzet van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. In een coöperatieve samenwerkingsvorm committeren partners zich aan de Cirkelstad gedachte en projecten, met daadwerkelijke bijdrage door het realiseren van projecten, en het delen van opgedane kennis, ervaring, successen en mislukkingen. Eind januari is de eerste stap gezet om te kijken of de Cirkelstad ideeën en ervaringen ook in de Drechtsteden gerealiseerd kunnen worden. In een inspirerende sessie met ca. 45 aanwezigen en 8 inspirerende pitches werd de sfeer geproefd voor dit initiatief. Binnenkort volgt een rondetafelgesprek om met stakeholders verder vorm en inhoud te gaan geven aan Cirkelstad Drechtsteden.

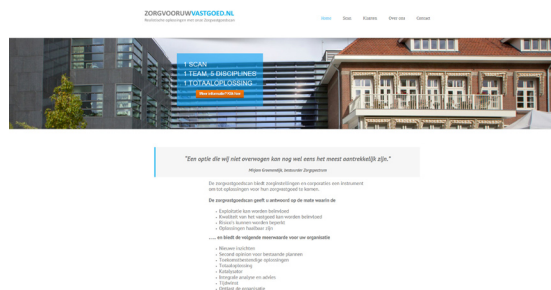
Een concreet voorbeeld waarbij afval uit sloop wordt gebruikt als grondstof voor nieuwe toepassingen is het bedrijf New Horizon. Zij haalt bruikbare materialen en grondstoffen uit gebouwen bij renovatie, transformatie of sloop. De materialen die vrijkomen gebruiken zij om nieuwe producten van te maken. Zij bevorderen en creëren daarin actief vraag naar grondstoffen, die (nu nog) in gebouwen aanwezig zijn. Dat maakt dat zij voor deze materialen een gegarandeerde bestemming hebben. Zo werken zij bijvoorbeeld samen met Herso, een circulaire meubelmakerij in Loosbroek die meubels maakt van gebruikt houtafval. Daarbij zoeken zij telkens lokaal naar partners – zoals ontwerpers en werkplaatsen met inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt – om mensen uit de wijken te betrekken bij dit werk en daarmee nieuwe, lokale bedrijvigheid te creëren. Binnenkort een primeur hierover in Dordrecht!

EGM architecten

Vastgoedscan

In de zorg zijn veel leegstand- en exploitatieproblemen, omdat onder andere zorg en wonen steeds meer van elkaar gescheiden worden. Hiervoor heeft EGM architecten i.s.m. een aantal partners een scan 'Zorg voor uw vastgoed' ontwikkeld. Deze procestool voor de zorg analyseert een locatie vanuit vijf verschillende disciplines in een vijftal processtappen 'intake, verkennen, verbinden, terugkoppelen en nazorg'. Juist de mix van disciplines levert verrassende inzichten op en leidt tot een integrale totaaloplossing in plaats van deeloplossingen. Elementen als marktpotentie, omgeving, financiën, functionaliteit, techniek en juridische aspecten worden meegenomen in de analyse. Met de zorgvastgoedscan biedt het collectief realistische en duurzame oplossingsrichtingen – van klein tot groot – om kwaliteit van vastgoedobjecten te verhogen en/of risico's te beperken. Meerdere zorginstellingen in Dordrecht en regio lopen tegen genoemde problematiek aan van hun vastgoed. Deze tool kan oplossingen bieden voor deze leegstand. Uiteraard is deze procestool ook bruikbaar voor leegstaande panden in andere sectoren.

ZORGVASTGOEDSCAN – integrale oplossingen voor (zorg)vastgoed

HERGEBRUIK – gevel stadhuis ('80) Hengelo in nieuwbouw stadskantoor

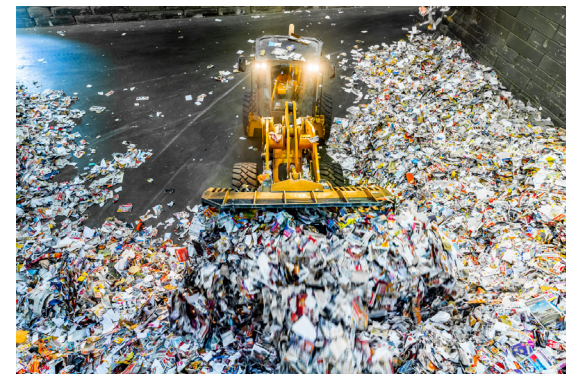
Expertisecentrum Remanufacturing

Remanufacturing is een belangrijke circulaire kans om van (materiaal- en kapitaalintensieve) machines, motoren en andere 'assets' de levensduur te verlengen of onderdelen een nieuw of tweede leven te geven. Voor de Europese remanufacturing markt is nog een enorm potentieel om daarmee de concurrentiekracht te verbeteren ten opzichte van bijvoorbeeld de VS. TU Delft onderkent die kansen, en is actief betrokken bij verschillende circulaire netwerken en voert EU-projecten uit zoals het Horizon2020 programma. Verder is de TU Delft betrokken bij het European Remanufacturing Network, EIT Raw Materials en Re-use Network. Hierin worden bestaande bedrijven en startups ondersteund in nieuwe innovaties en uitbreiding van hun business rond remanufacturing. TU Delft ziet dan ook de mogelijkheden en behoefte om meer kennis en expertise in Nederland van de grond te krijgen rond dit thema en daarin de mogelijke relatie met Dordrecht en de regio Drechtsteden nader te verkennen. Remanufacturing sluit niet voor niks aan op het aanwezig kennis-, bedrijfs-, cultuur- en arbeidsaanbod in Dordrecht/Drechtsteden. Daarnaast lijken de kansen voor de bedrijvigheid en werkgelegenheid in Dordrecht zeer interessant. Cirkellab wil hiervoor in samenwerking met andere partijen een haalbaarheidsonderzoek starten om te komen tot een Expertisecentrum Remanufacturing in Dordrecht, waar de wetenschappelijke kennis van TU Delft, valorisatie en innovatie vanuit de Duurzaamheidsfabriek, kennis vanuit regionaal onderwijs en ervaring van lokale kennis van de markt (Koninklijke Kemper en Van Twist en Bolier) bij elkaar worden gebracht. Voor het haalbaarheidsonderzoek wordt onder andere bekeken welke (nu nog in NL ontbrekende) kennis en ervaring met remanufacturing in bijvoorbeeld Schotland en Zuid-Duitsland gecombineerd kan worden met de mogelijke kansen voor Dordrecht.

Retourlogistiek Papier

Peute recyclet meer dan 1.000.000 ton papier en 55.000 ton plastic per jaar. Zij hebben onlangs hun CO₂ uitstoot gereduceerd met 50% door gebruik te maken van de Containerterminal Alblasserdam, waardoor veel meer transport over water gaat. Maar logistiek kan wat hen betreft nog vele malen efficiënter. Door online koopgedrag van consumenten, neemt het bezorgen van pakketjes bij consumenten thuis sterk toe. Daarbovenop zoeken consumenten naar zoveel mogelijk gemak als het gaat om afvalscheiding. Hierdoor is het idee ontstaan bij Peute Recycling om samen met enkele (logistieke en gemeente-)partners specifieke afvalstromen – te beginnen bij papier – mee terug te nemen, direct bij het bezorgen van het pakketje, ofwel 'retourlogistiek'. Peute haalt deze stromen vervolgens op bij het distributiecentrum van de transporteur en verwerkt deze stromen op een verantwoorde manier. Voordelen zijn evident; ontzorgen van de burger, hogere afvalscheiding en daarmee minder restafval, minder transportbewegingen en minder CO₂ uitstoot. Ook zijn er mogelijke businesskansen op termijn: aanvoer van zuivere stromen tegen lage kostprijs voor Peute en een aanvullende vergoeding voor de transporteur voor het ophalen van die stromen. Peute doet momenteel ervaring op met een dergelijk project in Frankrijk in samenwerking met 'La Poste' wat als voorbeeld dient voor een pilot in Dordrecht.

App Afvalscheiding & Retourlogistiek

Shop&Drop, een jong bedrijf uit Rotterdam, heeft een app ontworpen om consumenten op een andere manier naar afval scheiden te laten kijken. De gratis app zorgt er voor dat het makkelijk én leuk wordt om oude zooi gescheiden te 'droppen' tijdens het 'shoppen'. De Shop&Drop app laat zien waar in de buurt afval en afgedankte spullen ingeleverd kunnen worden voor hergebruik en recycling. Maar Shop&Drop biedt meer dan een persoonlijk recycle-advies. De app laat ook zien in welke afvalcategorie een product thuis hoort, waar afgedankte artikelen ingeleverd kunnen worden voor een goed doel én beloont deelnemers binnenkort met korting op een (duurzame) nieuwe aankoop! Zo wordt het extra de moeite waard om iedere keer dat je gaat 'shoppen', ook te bedenken wat je nog moet 'droppen'. Verder, kunnen gebruikers zelf nieuwe 'drop'-locaties toevoegen en 'drops' delen op Facebook. Met Shop&Drop wordt het droppen van afval en oude spullen makkelijk én leuk. Nu al beschikbaar in de steden Amsterdam, Rotterdam en Utrecht. Maar uiteraard is de ambitie om dit uit te rollen naar zoveel mogelijk gemeenten, waaronder Dordrecht. Hiervoor werkt Shop&Drop graag samen met gemeente(n), lokale retailers en afvalinzamelaars en -verwerkers. Daarnaast gaat Shop&Drop er voor zorgen dat het ook voor online shoppers makkelijk wordt hun oude spullen te droppen. Wordt jouw nieuwe aankoop thuis afgeleverd, dan kun je jouw afval en gebruikte spullen straks direct meegeven aan de postbezorger. Op deze manier wordt er nog meer hergebruik en recycling gerealiseerd!

